

Werkplan G40 themagroep Sterke Keten 2025

Vorig jaar is de strategische agenda van de G40 themagroep Sterke Keten geactualiseerd. Bijgaand werkplan is de uitwerking van deze agenda voor het komend jaar. Een bijzonder jaar, enerzijds omdat veel voornemens van het huidige kabinet een uitwerking krijgen, anderzijds vanwege het feit dat dit het laatste jaar is voor de komende gemeenteraadsverkiezingen in 2025. De wethouders Bloemhoff en Wanders hebben ook als trekkers van de themagroep gezegd dat de themagroep er goed aan doet om 'scherp aan de wind te varen' en actief de beïnvloeding van voorgenomen rijksbeleid op te pakken.

Het kabinet is volop bezig met uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord. Voor de themagroep zijn vooral de plannen relevant waar het gaat om alle regelingen rond werk, de vernieuwing van de P-wet, de arbeidsmarktinfrastructuur, het selectiever maken van de arbeidsmigratie en de doorontwikkeling van de infrastructuur van de Sociaal Ontwikkelbedrijven om mensen aan de slag te helpen. Dat zijn nogal wat thema's. Niet alles krijgt dit voorjaar een eerste uitwerking, maar op veel thema's kunnen we de komende tijd de eerste plannen verwachten. En dat komt goed uit; G40 steden hebben veel te vertellen over de oplossingen die zij in de eigen gemeente in gang zetten waar inwoners mee geholpen zijn en hun bestaanszekerheid aan kunnen ontlenen. Het Rijk heeft het nog amper over bestaanszekerheid, alleen dat al is reden genoeg om de gemeentelijke praktijk te laten spreken, zodat het Rijk in de voorwaarden kan voorzien waardoor gemeenten kunnen doen wat nodig is.

Werk en Bestaanszekerheid

Zowel de themagroep Sterke Keten als de themagroep Armoede en Schulden hebben eerder uitgesproken dat toegang tot werk, inkomen en scholing de belangrijkste wegen tot bestaanszekerheid zijn en mogelijk ook tot herstel van vertrouwen in de overheid. Veel mensen hebben steun nodig om een plek te verwerven en te behouden op de arbeidsmarkt. De themagroep wil een inclusieve arbeidsmarkt. Een belangrijke regeling daarvoor is vernieuwing van de Banenafpraak die in 2026 afloopt. De themagroep wil meer mensen in dit kader aan de slag helpen, dat vergt uitbreiding van het beschikbare instrumentarium. Er zijn ook mensen voor wie een plek op de arbeidsmarkt niet haalbaar is. Maar werk is ook voor deze mensen belangrijk, zoals eerder al de commissie Borstlap heeft betoogd, er moet meer ruimte komen om zoals de gemeente Groningen dat doet om mensen werk in de vorm van een 'basisbaan' te bieden en daarvoor financiering mogelijk te maken. De 'bijvangst' op ander gebied is enorm, denk aan het tegengaan van gezondheidsklachten en het voorkomen van schulden. In de brief over Werk rept de minister niet van banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, de G40 moeten hier bovenop zitten om meer armslag te verwerven om dit soort banen te creëren.

Vernieuwing van de P-wet

De P-wet vormt het belangrijkste kader voor het werk in de steden om mensen aan de slag te helpen. Er zijn al flink wat stappen gezet om de scherpe kanten van de wet af te vijlen (spoor 1), het komt er nu op dat de fundamentele herziening wordt opgepakt. Er ligt daarvoor een scherpe analyse op tafel. Voor de themagroep is het belangrijk dat een nieuwe wet de mensen steun geeft om – weer– aan de slag te komen die dat het hardste nodig hebben, dat de middelen en instrumenten toereikend zijn om uiteenlopende groepen perspectief te bieden en erkend wordt dat betaald werk niet voor iedereen is weggelegd. Dit is ook de boodschap die de themagroep mei 2024 de Kamer heeft meegegeven. De onderliggende prikkelwerking moet echt anders worden ingericht. Belangrijk is ook dat een nieuwe P-wet kan worden ingebed in de wijze waarop gemeenten het sociaal domein willen inrichten en betere verbindingen met het onderwijsveld tot stand kunnen worden gebracht. Een actiever inzet op scholing en basisvaardigheden is essentieel, ook in het kader van een nieuwe P-wet. In maart vindt een eerste gesprek plaats met SZW over wat de themagroep belangrijk vindt. Ambitie is om in dit jaar ook de staatssecretaris uit te nodigen voor een werkbezoek.

Voort met versterking van de arbeidsmarktinfrastuctuur

Met UWV hebben G40-gemeenten flink bijgedragen aan de vernieuwing van de infrastructuur van de regionale arbeidsmarkt. Met vorming van de RWC's is de basis gelegd, hoewel in tal van regio's het proces van vorming van de RWC's nog gaande is. Nu komt het erop aan de vele losse eindjes goed af te hechten. Zo moet opnieuw gesproken worden over de werkgeversdienstverlening nu de WSP's niet meer bestaan, zijn er zorgen over hoe de bonden de werknemersdienstverlening tussen sectoren weten vorm te geven en moet nog worden uitgewerkt hoe het samenspel eruit ziet met partijen als GGZ-instellingen, maar in het bijzonder met het brede onderwijsveld. Er moeten binnen de AMR duidelijke verbindingen komen met de wet van School naar Duurzaam Werk. Er moet kortom nog veel gebeuren. De themagroep zal dit jaar geen symposium met UWV organiseren, dat ligt eerder op de weg van het VNG-verband de A35. Wel zal de themagroep komend jaar focussen op het gezamenlijk belichten van specifieke thema's, zoals bijvoorbeeld de eerder genoemde relaties met de wet van School naar Duurzaam Werk of een thema als de arbeidsmigratie. In het laatste geval wil de themagroep beter grip krijgen op het vraagstuk en binnen regio's de discussie entameren welke economie nu gewenst is; dat is immers sleutel tot een effectiever inzet rond arbeidsmigratie. Welke thema's ook; doel is de praktijk te laten spreken en daaraan de boodschappen te ontleen waarmee gericht voorgenomen rijksbeleid ter discussie kan worden gesteld.

Een steviger bedding voor de Sociaal ontwikkelbedrijven

Het is belangrijk dat dit kabinet voortgaat op de ingeslagen weg voor de Sociaal Ontwikkelbedrijven, het is nu aan gemeenten, regio's en de ontwikkelbedrijven zelf of de ambities ook worden waargemaakt. De ontwikkelbedrijven zijn belangrijk. Niet alleen vanwege het feit dat werk geboden wordt aan mensen die niet mee kunnen op de arbeidsmarkt, maar ook omdat zij over de expertise en infrastructuur beschikken om mensen duurzaam aan de slag te helpen. Er is behoorlijk wat budget uitgetrokken om bestuurlijk en organisatorisch de continuïteit van de bedrijven te verzekeren. Gelet op de grote verscheidenheid aan bedrijven is het nog een hele toer om voor een adequate inbedding van

de bedrijven binnen de arbeidsmarktregio's te realiseren. De themagroep wil samen met de bedrijven kijken wat nu de 'constructies van de toekomst' zijn waarmee de bedrijven duurzaam zo veel mogelijk mensen aan een plek op de arbeidsmarkt kunnen helpen. Daartoe zal onder meer Berenschot worden uitgenodigd om te kunnen spreken over de instrumenten die zij aan het ontwikkelen zijn.

Tot slot

Het stedennetwerk draait op actieve wethouders die in hun stad en regio resultaat willen boeken en op hun adviseurs die de gezamenlijkheid moeten vormgeven. Met wethouders in hun laatste jaar en het capaciteitstekort dat in veel gemeenten speelt, is dat niet eenvoudig. Naast agendering van de hierboven aangestipte inhoudelijke thema's is de opdracht ook de werkwijzes te ontwikkelen waarmee het netwerk goed kan blijven functioneren.